ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യ പ്രസ്ഥാനം

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരം ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യ ചരിത്രത്തിലെ സുപ്രധാന പ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു. 1942 ഓഗസ്റ്റ് 8-ന് അഖിലേന്ത്യാ കോൺഗ്രസ് കമ്മിറ്റിയുടെ ബോംബെ സമ്മേളനത്തിലാണ് മഹാത്മാഗാന്ധി ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചത്. ഓഗസ്റ്റ് ക്രാന്തിയിൽ നിന്ന് ഗാന്ധിജി "പ്രവർത്തിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ മരിക്കുക" എന്ന് ആഹ്വാനം ചെയ്തത് ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായാണ്. ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരകാലത്ത് മുംബൈയിലെ ഗോവാലിയ ടാങ്ക് മൈതാനിയിൽ ഇന്ത്യൻ പതാക ഉയർത്തിയത് സ്വാതന്ത്ര്യ സമരത്തിലെ 'ഗ്രാൻഡ് ഓൾഡ് ലേഡി' എന്നറിയപ്പെടുന്ന അരുണ ആസഫ് അലിയാണ്.

യൂസഫ് മെഹറലിയാണ് ‘ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യ’ എന്ന മുദ്രാവാക്യം ആദ്യമായി വിളിച്ചത്. ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനം 'ഭാരത് ചോഡോ' അല്ലെങ്കിൽ 'ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യ' തുടങ്ങിയ മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യ വിടാനും അവരുടെ ഭരണത്തിൽ നിന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യം വാഗ്ദാനം ചെയ്യാനും പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സമാധാനപരവും അഹിംസാത്മകവുമായ ഒരു സംരംഭമായാണ് ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തെ കണക്കാക്കുന്നത്. ക്രിപ്സ് മിഷന്റെ പരാജയമായിരുന്നു പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ തുടക്കത്തിന് പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ കാരണം. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധസമയത്ത് ജപ്പാൻ ഇന്ത്യയ്ക്കെതിരായ യുദ്ധത്തിന്റെ ആലോചനയിലായിരുന്നു എന്നതാണ് ഇതിനെ പിന്തുണച്ച മറ്റൊരു കാരണം. ഇന്ത്യൻ നേതാക്കളുമായി മുൻകൂട്ടി ആലോചിക്കാതെ ബ്രിട്ടീഷ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഇന്ത്യയെ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കാളികളാക്കി.

ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യ വിട്ടാൽ ജപ്പാന് ഇന്ത്യയെ ആക്രമിക്കാൻ മതിയായ കാരണമില്ലെന്ന് ഗാന്ധി വിശ്വസിച്ചു. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ നിസ്സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായാണ് ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തെ കണക്കാക്കുന്നത്.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ തുടക്കം പല കാരണങ്ങളാൽ ആയിരുന്നു. ആദ്യം, ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യ വിട്ടാൽ ജപ്പാന് ഇന്ത്യയോട് യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്ന് ഗാന്ധി വിശ്വസിച്ചു. ലോകമഹായുദ്ധസമയത്ത് അവശ്യസാധനങ്ങളുടെ വിലക്കയറ്റം ഇന്ത്യക്കാർക്കിടയിൽ ആശങ്ക ഉയർത്തി.

ക്രിപ്സ് മിഷന്റെ പരാജയം

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ തൽക്ഷണ കാരണം ക്രിപ്സ് മിഷന്റെ പരാജയമായിരുന്നു. സ്റ്റാഫോർഡ് ക്രിപ്സിന്റെ കീഴിൽ ഒരു പുതിയ സ്വയംഭരണവും ഭരണഘടനയും രൂപീകരിച്ച് ഇന്ത്യൻ തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ദൗത്യം ആരംഭിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, വിഭജനത്തോടൊപ്പം ഇന്ത്യയ്ക്ക് സമ്പൂർണ്ണ സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകാതെ ഡൊമിനിയൻ പദവി നൽകാൻ തീരുമാനിച്ചതിനാൽ മിഷൻ ഒടുവിൽ പരാജയപ്പെട്ടു.

ബ്രിട്ടീഷ് പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്ന വിൻസ്റ്റൺ ചർച്ചിൽ 1942 മാർച്ചിൽ ക്രിപ്സ് മിഷൻ അയച്ചു. ഈ ദൗത്യത്തിന്റെ തുടക്കത്തിലേക്ക് നയിച്ച കാരണങ്ങൾ ഇവയായിരുന്നു:

- ചൈന, അമേരിക്ക, ബ്രിട്ടനിലെ ലേബർ പാർട്ടി എന്നിവയിൽ നിന്ന് ശക്തമായ സമ്മർദ്ദം ഉണ്ടായിരുന്നു.
- യുദ്ധത്തിൽ ഇന്ത്യയുടെ പൂർണ പങ്കാളിത്തം ബ്രിട്ടീഷുകാർ ആഗ്രഹിച്ചു.
- തെക്ക്-കിഴക്കൻ ഏഷ്യയിലേക്ക് ജപ്പാൻ ആക്രമണം അഴിച്ചു വിട്ടു.

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൽ ഇന്ത്യയുടെ പങ്കാളിത്തം

ഇന്ത്യൻ നേതാക്കളുമായി ചർച്ച നടത്താതെയാണ് ഇന്ത്യയെ രണ്ടാം ലോക മഹായുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുപ്പിച്ചത്. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൽ തങ്ങൾക്ക് ഇന്ത്യയിൽ നിന്ന് പരിധിയില്ലാത്ത പിന്തുണ ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ബ്രിട്ടീഷുകാർ അനുമാനിച്ചു, ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ് ഈ നിലപാടിനെ എതിർത്തു.

ബ്രിട്ടീഷ് വിരുദ്ധ വികാരത്തിന്റെ വ്യാപനം

ഇന്ത്യക്കാർ ബ്രിട്ടീഷ് വിരുദ്ധ വികാരങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കുകയും ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാരിൽ നിന്ന് പൂർണ്ണ സ്വാതന്ത്ര്യം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇന്ത്യൻ ദേശീയതയുടെ ഈ വികാരം ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ പ്രചാരം നേടുകയായിരുന്നു.

നിരവധി ചെറിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ കേന്ദ്രീകരണം

രണ്ട് ചെറിയ ബഹുജന പ്രസ്ഥാനങ്ങളായ, അഖിലേന്ത്യാ കിസാൻ സഭ, ഫോർവേഡ് ബ്ലോക്ക് മുതലായവ, കോൺഗ്രസിന്റെ അനുബന്ധ സംഘടനകളുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ വളരെ വിപ്ലവകരമായ രീതിയിൽ നടത്തിയ പ്രവർത്തനം ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ തുടക്കത്തിന് കളമൊരുക്കി. രാജ്യത്തിന്റെ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന് അനുബന്ധമായി സൈനിക പൊട്ടിത്തെറികൾ ഉണ്ടായി.

അടിസ്ഥാന സാമഗ്രികളുടെ കുറവ്

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ, അവശ്യസാധനങ്ങളുടെ അഭാവമുണ്ടായിരുന്നു, ഇത് മൊത്തത്തിലുള്ള സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ തകർച്ചയിലേക്ക് നയിച്ചു.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ ആവശ്യം

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ പ്രാഥമിക ആവശ്യം ഇന്ത്യയിൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണം അവസാനിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിൽ എല്ലാ ഇന്ത്യക്കാരിൽ നിന്നും പിന്തുണ നേടുക വഴി ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റിന്റെ സ്വേച്ഛാധിപത്യത്തിനെതിരെ പോരാടാൻ അവർക്ക് ഒന്നിക്കാം എന്ന് ഇന്ത്യക്കാർ വിശ്വസിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ തിരിച്ചുപോക്കിനു ശേഷം ഉടൻ തന്നെ ഒരു താൽക്കാലിക സർക്കാർ രൂപീകരിക്കാൻ ഇന്ത്യക്കാർ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ ഘട്ടങ്ങൾ

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന് മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളാണുള്ളത്. ഇവയായിരുന്നു:

- **ആദ്യ ഘട്ടം**: മെട്രോപൊളിറ്റൻ കലാപങ്ങൾ, പണിമുടക്കുകൾ, ബഹിഷ്കരണങ്ങൾ, പിക്കറ്റിംഗ് (ഒരു ലൈൻ അടയാളപ്പെടുത്താൻ നിലത്ത് കുടുങ്ങിയ തൂണുകൾ) പെട്ടെന്ന് നിശബ്ദമാക്കപ്പെട്ടു. തൊഴിലാളികൾ ഫാക്ടറികളിൽ ജോലി ചെയ്തില്ല. ഗാന്ധിജി പൂനെയിലെ ആഗാഖാൻ കൊട്ടാരത്തിൽ എല്ലാ നേതാക്കളുമൊത്ത് ജയിലിലായി.
- **രണ്ടാം ഘട്ടം**: ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു, ഭൂവുടമകളുടെ കാര്യമായ കലാപം, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനുകൾ, ട്രാക്കുകൾ, വൈദ്യുത തൂണുകൾ, വയറുകൾ എന്നിവയുടെ നശീകരണം, സർക്കാരിന്റെയോ ഏതെങ്കിലും കൊളോണിയൽ അതോറിറ്റിയുടെയോ കെട്ടിടത്തിന് നേരെയുള്ള ആക്രമണം എന്നിവ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടു.
- **മൂന്നാം ഘട്ടം**: അഭയകേന്ദ്രങ്ങളിൽ (താംലുക്ക്, സത്താറ, ബല്ലിയ, മുതലായവ) ദേശീയവും സമാന്തരവുമായ സർക്കാരുകളുടെ രൂപീകരണം.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ വിജയങ്ങൾ

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന് അതിന്റേതായ വിജയങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ത്യക്കാരുടെ എല്ലാ പ്രായ വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിലും ഐക്യബോധം ഉണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷം, ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റിൽ നിന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യം നേടുന്നതിന് രാജ്യത്തിന് കൂടുതൽ ഒന്നിച്ചു. നിരവധി പ്രമുഖ നേതാക്കൾ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പങ്കെടുത്തു.

- **പുതിയ നേതാക്കളുടെ ഉദയം:** ജെ.പി. നാരായൺ, ബിജു പട്നായിക്, സുചേത കൃപ്ലാനി, അരുണ ആസഫ് അലി, റാം മനോഹർ ലോഹ്യ തുടങ്ങിയവർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ചില നേതാക്കൾ ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരകാലത്ത് രഹസ്യ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു. ഈ നേതാക്കളെല്ലാം, മറ്റ് ചിലർക്കൊപ്പം, ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ പ്രശസ്ത നേതാക്കളായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.
- **സ്ത്രീകളുടെ പങ്കാളിത്തം:** ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനം വളരെ ചലനാത്മകമായിരുന്നു, കാരണം അതിൽ സ്ത്രീ പങ്കാളിത്തവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അംഗീകൃത വനിതാ നേതാക്കളിലൊരാളായ ഉഷ മേത്ത ഒരു ഭൂഗർഭ റേഡിയോ സ്റ്റേഷന്റെ ഒരു പുതിയ സജ്ജീകരണം ആരംഭിച്ചു, അത് പ്രസ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഏറ്റവും പുതിയ വാർത്തകൾ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ സഹായിച്ചു.
- **ദേശീയതയുടെ ഉയർച്ച:** ഇന്ത്യക്കാരെ ഒന്നിപ്പിക്കുന്നതിനും അവർക്കിടയിൽ സാഹോദര്യം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന് പ്രയോജനം ലഭിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാരിനെതിരെ ജനങ്ങൾ ഒറ്റക്കെട്ടായി നിന്ന് യുദ്ധം ചെയ്തു. തൽഫലമായി, വിദ്യാർത്ഥികൾ സ്കൂളുകളിലും കോളേജുകളിലും പോകുന്നില്ല, തൊഴിലുടമകൾ അവരുടെ ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു.
- **സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് വഴിയൊരുക്കി**: ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകാൻ വിസമ്മതിച്ചു, രണ്ടാം ലോക മഹായുദ്ധം പൂർത്തിയായതിന് ശേഷം അത് സംഭവിക്കാമെന്ന് ആശയവിനിമയം നടത്തി. യുദ്ധച്ചെലവ് കാരണം ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇന്ത്യ ഭരിക്കുന്നത് അസാധ്യമാണെന്ന് ബ്രിട്ടീഷുകാർ

മനസ്സിലാക്കി. ഒടുവിൽ, ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായുള്ള രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകൾ സൗഹൃദപരമാവുകയും ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് വഴിയൊരുക്കുകയും ചെയ്തു.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ പരാജയം

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരം പല മേഖലകളിലും വിജയിച്ചെങ്കിലും ചെറിയതോതിലുള്ള പരാജയവും അനുഭവിച്ചു. അനേകം ആളുകൾക്ക് ജീവൻ നഷ്ടപ്പെട്ടു, പ്രദേശങ്ങൾ അഗ്നിക്കിരയാക്കി, ബ്രിട്ടീഷുകാരെ എതിർക്കാൻ ശ്രമിച്ചവർക്ക് പിഴ ചുമത്തപ്പെട്ടു.

- ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനം ആസൂത്രണം ചെയ്യാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ ആക്രമണങ്ങൾ ഉണ്ടായി. ഈ പ്രവണത തടയാൻ ശ്രമിച്ച ജനങ്ങൾക്കെതിരെ ബ്രിട്ടീഷുകാർ അക്രമാസക്തമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. നിരവധി ആളുകളെ ലാത്തി ചാർജ് ചെയ്തു, വെടിവച്ചു കൊന്നു, ഗ്രാമങ്ങൾ അഗ്നിക്കിരയാക്കി, സർക്കാരിനെതിരെ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരിൽ നിന്ന് വൻ തുക പിഴ ഈടാക്കി.
- ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന് ഹിന്ദു മഹാസഭ, ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി, ഇന്ത്യൻ ബ്യൂറോക്രസി, മുസ്ലീം ലീഗ് എന്നിവയിൽ നിന്ന് പൂർണ പിന്തുണ ലഭിച്ചില്ല.

ഓരോ സമുദായവും പ്രസ്ഥാനത്തിനെതിരായി പോകുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയായിരുന്നു:

- ഹിന്ദു മഹാസഭ ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന് എതിരായിരുന്നു, യുദ്ധസമയത്ത് ഈ പ്രസ്ഥാനം ആഭ്യന്തര അസ്വാസ്ഥ്യം വളർത്തിയെടുക്കുമെന്നും സുരക്ഷയ്ക്ക് ഭീഷണിയാകുമെന്നും അവർ ഭയന്നതിനാൽ അത് ഔദ്യോഗികമായി ബഹിഷ്കരിച്ചു.
- സോവിയറ്റ് യൂണിയനുമായി ബന്ധമുള്ള ബ്രിട്ടീഷുകാരെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി എപ്പോഴും പിന്തുണച്ചു.
- രാജ്യം വിഭജിക്കപ്പെടുന്നത് വരെ മുസ്ലീം ലീഗ് കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു, അതുകൊണ്ടാണ് ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യ വിടാൻ അവർ ആഗ്രഹിച്ചില്ല.

മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ആശയം ഇഷ്ടപ്പെടാത്തതിനാൽ സി രാജഗോപാലാചാരിയും മറ്റ് പല കോൺഗ്രസ് മേധാവികളും പ്രാദേശിക നിയമസഭയിൽ നിന്ന് രാജിവച്ചു.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം

ബ്രിട്ടീഷ് ഗവൺമെന്റ് എല്ലാ ശക്തിയും ഉപയോഗിച്ച് അടിച്ചമർത്തലിനു ശ്രമിച്ചിട്ടും ജനങ്ങൾ ശാന്തതയോടും നിശ്ചയദാർഢ്യത്തോടും കൂടി സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായുള്ള പോരാട്ടം തുടർന്നു. രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനുശേഷം ഇന്ത്യക്കാർക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിക്കുമെന്ന് ബ്രിട്ടീഷുകാർ അറിയിച്ചു. എന്നിട്ടും, ഇന്ത്യക്കാരുടെ പൂർണ പിന്തുണയോടെ മാത്രമേ ഇന്ത്യ ഭരിക്കാൻ കഴിയൂ എന്ന് ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ സമരം തെളിയിച്ചു.

ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിക്കുന്നതിന്റെ പ്രധാന അജണ്ട ബ്രിട്ടീഷ് അധികാരത്തിൽ നിന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യം നേടുകയും ഒരു താൽക്കാലിക ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരുന്നു.